

Sag C-290/23

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

8. maj 2023

Forelæggende ret:

Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Tyskland)

Afgørelse af:

6. april 2023

Sagsøger og appellat:

Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA)

Sagsøgt og appelindstævnt:

B-GmbH

Hovedsagens genstand

Administrationsafgift i henhold til forordning (EF) nr. 340/2008

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af artikel 299, stk. 1, TEUF, artikel 13, stk. 4, og artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 340/2008, og artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal artikel 299, stk. 1, første sætningsdel, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) fortolkes således, at denne bestemmelse udelukkende finder anvendelse på afgørelser, som er truffet af Rådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank, eller gælder bestemmelsen også for afgørelser truffet af Det Europæiske Kemikalieagentur, hvorved der er opkrævet en administrationsafgift som omhandlet i artikel 13, stk. 4, i Kommissionens forordning (EF) nr. 340/2008 af 16. april 2008 om gebyrer og

afgifter til Det Europæiske Kemikalieagentur i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH)?

2. Såfremt en afgørelse truffet af Det Europæiske Kemikalieagentur om opkrævning af en sådan administrationsafgift ikke kan tvangsfuldbyrdes:

Skal artikel 13, stk. 4, tredje afsnit, sammenholdt med artikel 11, stk. 3, andet afsnit, i forordning (EF) nr. 340/2008 da fortolkes således, at et fuldbyrdelsessøgsmål (»Leistungsklage«), hvorved der nedlægges påstand om betaling af administrationsafgiften, er udelukket?

Anførte EU-retlige forskrifter

Artikel 256 ff. TEUF og 299 TEUF

Kommissionens forordning (EF) nr. 340/2008 af 16. april 2008 om gebyrer og afgifter til Det Europæiske Kemikalieagentur i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH) (EUT 2008, L 107, s. 6), artikel 11 og 13

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT 2006, L 396, s. 1, berigtiget i EUT 2007, L 136, s. 3), artikel 74 og 94

Anførte nationale forskrifter

Verwaltungsgerichtsordnung (lov om forvaltningsretspleje), § 40

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren har anlagt fuldbyrdelsessøgsmål (»Leistungsklage«) og nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at betale en administrationsafgift i henhold til artikel 13, stk. 4, i forordning nr. 340/2008.
- 2 Sagsøgeren, Det Europæiske Kemikalieagentur med hjemsted i Helsingfors, Finland, er et EU-organ, som er en juridisk person. Det blev oprettet ved forordning nr. 1907/2006. Det er ansvarligt for forvaltningen og udførelsen af de tekniske, videnskabelige og administrative aspekter af forordningen og for at sikre

konsekvens for så vidt angår disse aspekter (forordningens afsnit X, artikel 75 ff.). Forordningen pålægger bl.a. producenter og importører af kemikalier forskellige registreringsforpligtelser.

- 3 På grundlag af artikel 74, stk. 1, i forordning nr. 1907/2006 vedtog Kommissionen forordning nr. 340/2008, som i artikel 11 og 13 bl.a. indeholder bestemmelser om administrationsafgifter og om gebyr- og afgiftsnedsættelser.
- 4 Sagsøgte indgav i 2010 et registreringsdossier som omhandlet i forordning nr. 1907/2006 og oplyste heri at være en mellemstor virksomhed som omhandlet i henstilling 2003/361/EF. Ifølge sagsøgerens oplysninger forelagde sagsøgte imidlertid ikke den nødvendige dokumentation herfor inden for de fastsatte frister.
- 5 Sagsøgeren traf herefter den 9. august 2016 afgørelse SME (2016) 3729, hvori agenturet fastslog, at sagsøgte ikke var berettiget til en nedsættelse for mellemstore virksomheder af gebyrerne for sin registrering i henhold til forordning nr. 1907/2006 og derfor i henhold til artikel 13, stk. 4, i forordning nr. 340/2008 skyldte differencen mellem det allerede betalte gebyr og gebyret for store virksomheder. Endvidere fastslog sagsøgeren, at sagsøgte skulle betale en administrationsafgift på 2,5 gange den økonomiske fordel, som sagsøgte havde opnået ved at have afgivet ukorrekte oplysninger om virksomhedsstørrelsen ved registreringen. I en faktura, der blev vedlagt som bilag, blev administrationsafgiften fastsat til 17 437 EUR. Afgørelse SME (2016) 3729 var vedlagt oplysninger om klagemuligheder, hvori der blev gjort opmærksom på, at en sag i henhold til artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 1907/2006, sammenholdt med artikel 263 TEUF, kan indbringes for Den Europæiske Unions Ret inden for to måneder efter modtagelsen af afgørelsen for at anfægte denne afgørelses lovlighed.
- 6 Sagsøgte anlagde ikke søgsmål til prøvelse af afgørelse SME (2016) 3729, men betalte heller ikke det krævede beløb trods flere betalingspåmindelser fra sagsøgeren.
- 7 Sagsøgeren anlagde herpå, den 16. maj 2019, søgsmål ved Verwaltungsgericht Halle (forvaltningsdomstolen i Halle, herefter (»forvaltningsdomstolen«) med påstand om, at sagsøgte blev tilpligtet at betale 17 437 EUR til sagsøgeren.
- 8 Forvaltningsdomstolen afviste sagen. Som begrundelse anførte retten nærmere bestemt, at der i henhold til § 40 i lov om forvaltningsretspleje ikke kunne anlægges et forvaltningsretligt søgsmål. I den foreliggende sag er der nemlig ikke tale om en retsakt fra en tysk offentlig myndighed, men om en såkaldt direkte EU-retlig fuldbyrdelse. Fastsættelsen af administrationsafgifter i henhold til artikel 13, stk. 4, i forordning nr. 340/2008 udgør en direkte retsakt fra en EU-myndighed. Det fremgår navnlig ikke af artikel 299 TEUF, at tyske myndigheder eller retter er kompetente i denne henseende. I denne bestemmelse nævnes afgørelser, som europæiske agenturer træffer som led i deres selvforvaltning, ikke som retsakter, der kan fuldbyrdes. Eftersom opregningen i artikel 299 TEUF er udtømmende,

kan disse afgørelser heller ikke ved fortolkning subsumeres under denne bestemmelse. Det kan heller ikke udledes af »effet utile«-princippet, at nationale retter er berettigede (eller forpligtede) til at indrømme europæiske agenturer kompetencer, som de ikke er tillagt ved EU-retten. Således giver artikel 94 i forordning nr. 1907/2006, sammenholdt med artikel 263 TEUF, kun enkeltpersoner mulighed for at anfægte sagsøgerens foranstaltninger. Sagsøgeren er hverken ved forordning nr. 1907/2006 eller forordning nr. 340/2008 tillagt en beføjelse til at gennemføre de afgørelser, agenturet har truffet som led i sin selvforvaltning, ved at anlægge søgsmål eller til at »fuldbyrde« dem, hverken ved Unionens retsinstanser eller de nationale retter. Hvad angår delegation af beslutningsbeføjelser til organer, der ikke er nævnt i traktaten, såsom sagsøgeren, udviklede EU-Domstolen i sin praksis i Meroni-sagen i 1958 et kriterium, som efterfølgende er blevet drøftet under betegnelsen »institutionel ligevægt«. I henhold hertil må en delegation af beføjelser kun vedrøre »gennemførelsesbeføjelser, som er klart afgrænsede«, og hvis udøvelse kontrolleres »i fuldt omfang« af Europa-Kommissionen. I henhold til ordlyden af forordning nr. 340/2008 (artikel 13, stk. 4, sammenholdt med artikel 11, stk. 3) må det imidlertid lægges til grund, at den eneste mulighed for at reagere på, at de i henhold til denne forordning opkrævede gebyrer og afgifter ikke betales inden for fristerne, er at afvise den gebyrpligtige anmodning. En ret for sagsøgeren til at anlægge søgsmål på nationalt plan med henblik på gennemførelsen ville medføre, at agenturet blev tillagt yderligere beføjelser. Dette bør derimod ske på EU-retligt plan.

- 9 Forvaltningsdomstolen har tilladt sagsøgerens appel til prøvelse af dommen.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 10 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at de offentligretlige regler, der har betydning for afgørelsen af den foreliggende sag, udgør EU-retlige bestemmelser, nærmere bestemt forordning nr. 340/2008, navnlig artikel 13, stk. 4. Forvaltningsdomstolen er ifølge sagsøgeren forpligtet til at udtømme mulighederne i de nationale processuelle bestemmelser for at sikre EU-rettens effektive virkning (»effet utile«). Således fremgår det af artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 1907/2006, at der kan anlægges søgsmål ved Den Europæiske Unions Ret eller EU-Domstolen for at anfægte sagsøgerens afgørelser. De tilgrundliggende bestemmelser fastsætter derimod ikke nogen mulighed for, at sagsøgeren kan anlægge søgsmål mod fysiske eller juridiske personer ved Den Europæiske Unions Ret eller EU-Domstolen for at gennemføre opfyldelsen af disse personers forpligtelser i henhold til de over for dem trufne afgørelser. Agenturet er heller ikke udstyret med kompetencer, der berettiger det til at få fuldbyrdet sine afgørelser over for tyske juridiske personer.
- 11 Endvidere kræver det EU-retlige princip om loyalt samarbejde som fastsat i artikel 4, stk. 3, TEU, at nationale retter skal gøre det muligt for et EU-agentur at få fuldbyrdet en administrationsafgift, der er fastsat i henhold til EU-retten.

Forvaltningsdomstolens dom tilsidesætter ifølge sagsøgeren det EU-retlige ækvivalensprincip og det EU-retlige effektivitetsprincip. Det gøres i praksis umuligt for sagsøgeren at udøve de rettigheder, agenturet er tillagt ved artikel 13, stk. 4, i forordning nr. 340/2008, i Tyskland. I tilfælde af sammenlignelige faktiske omstændigheder vedrørende gennemførelsen af administrationsafgifter pålagt af en tysk myndighed ville der kunne anlægges et forvaltningsretligt søgsmål. I modsætning til forvaltningsdomstolens antagelse har lovgiver uden tvivl lagt til grund, at de af sagsøgerens afgørelser, som vedrører nedlæggelse af påstand om betaling af en administrationsafgift i henhold til artikel 13, stk. 4, i forordning nr. 340/2008, også kan gennemføres i medlemsstaterne – om nødvendigt tvangsmæssigt under medvirken fra medlemsstaternes retter. I modsat fald ville en virksomheds betaling af administrationsafgiften alene afhænge af virksomhedens hæderlighed. Bestemmelsens formål om at forhindre indgivelse af ukorrekte oplysninger ville i så fald ikke kunne gennemføres. Desuden ville dette medføre negativ forskelsbehandling af de virksomheder, der overholder lovgivningen og betaler den opkrævede administrationsafgift.

- 12 Sagsøgte har i det væsentlige gjort gældende, at de af sagsøgeren påberåbte generelle EU-retlige principper ikke må misbruges til at lukke formodede lovgivningslakuner i strid med entydige kompetencedelegationer og indirekte til ulempe for enkelte økonomiske aktører. Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union har truffet en bevidst beslutning om ikke at tillægge sagsøgeren nogen selvstændige muligheder for at få fuldbyrdet eventuelle afgifter. Selv hvis det lægges til grund, at den foreliggende tvist har afdækket en lovgivningslakune, tilkommer det EU-lovgiver at vedtage en relevant bestemmelse med henblik på fremtiden og f.eks. optage den i forordning nr. 1907/2006 eller forordning nr. 340/2008. Sagsøgeren råder desuden over handlemuligheder med henblik på at sanktionere eventuelle overtrædelser i tilfælde af manglende betalinger. Der er f.eks. intet til hinder for, at sagsøgeren først foretager de af ansøgerne anmodede registreringer af stoffer, når ansøgerne har betalt de pågældende gebyrer. Såfremt en virksomhed anmoder om at blive klassificeret som lille eller mellemstor virksomhed (SMV), er det endvidere muligt, at denne klassificering først foretages, og at der først meddeles et tilsvarende nedsat gebyr, når der er forelagt tilstrækkelig dokumentation. Sagsøgeren har mulighed for at sikre den effektive gennemførelse af sine gebyrafgørelser ved udformningen af sin forvaltningspraksis. Sagsøgeren er derfor ikke afhængig af de tyske forvaltningsdomstoles bistand i denne henseende.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 13 De præjudicielle spørgsmål er nødvendige for, at der kan afsiges dom i appelsagen.
- 14 I modsætning til den tidligere instans lægger den forelæggende ret til grund, at søgsmålet ikke kan afvises med den begrundelse, at der i henhold til § 40, stk. 1, i lov om forvaltningsretspleje ikke kan anlægges forvaltningsretligt søgsmål.

- 15 Henset til de omfattende kompetencedelegationer til Unionens retsinstanser på området for myndighedsafgørelser har de nationale forvaltningsdomstole ganske vist sædvanligvis ikke kompetence. Tvistens genstand i den foreliggende sag er imidlertid ikke en retsakt fra sagsøgeren, som sagsøgte kan anfægte ved domstolene ved at anlægge annullationssøgsmål i henhold til artikel 263 TEUF, men derimod et betalingskrav, som sagsøgeren har gjort gældende ved et almindeligt fuldbyrdelsessøgsmål, idet agenturet ønsker at opnå et tvangsfuldbyrdsdokument med henblik på fuldbyrdelsen af dette krav.
- 16 Med henblik på afgrænsningen af Unionens retsinstansers kompetence i forhold til de nationale retters kompetence bemærker den forelæggende ret, at der i den foreliggende sag er tale om gennemførelsen af en offentligretlig fordring fra et EU-organ, der – som led i sin saglige kompetence – har ret til at udøve offentligretlige beføjelser på Tysklands område. Denne afgrænsning skal således foretages i henhold til artikel 274 TEUF. I henhold til denne bestemmelse er de tvister, i hvilke Unionen er part, med forbehold af den kompetence, der er tillagt Den Europæiske Unions Domstol ved traktaterne, ikke af den grund unddraget de nationale dømmende myndigheders kompetence.
- 17 Unionens retsinstansers kompetencer er – som forvaltningsdomstolen med rette har anført – opregnet udtømmende i artikel 256 ff. TEUF.
- 18 Inden for sagsøgerens kompetenceområde har artikel 94, stk. 1, i forordning nr. 1907/2006 betydning. I henhold til denne bestemmelse kan en sag bl.a. indbringes for Den Europæiske Unions Ret eller Den Europæiske Unions Domstol i henhold til artikel 263 TEUF for at anfægte en afgørelse truffet af agenturet. Dette gælder også afgørelser truffet af sagsøgeren, hvorved der pålægges en administrationsafgift i henhold til forordning nr. 340/2008 (jf. f.eks. Rettens dom af 7.3.2018, T-855/16). Hvad angår søgsmål af den foreliggende type, som vedrører gennemførelsen af allerede opkrævede afgifter, indeholder artikel 256 ff. TEUF, navnlig artikel 263 TEUF, derimod ikke nogen bestemmelse, der begrundes, at Den Europæiske Unions Ret eller Den Europæiske Unions Domstol er kompetente. Hvis en tvist indbringes for Den Europæiske Unions Domstol, uden at der foreligger en EU-retlig bestemmelse, som tillægger Den Europæiske Unions Domstol en relevant kompetence, kan den ikke påkende denne sag (jf. Rettens kendelse af 5.9.2007, T-295/05, præmis 51 med yderligere henvisninger).
- 19 På denne baggrund lægger den forelæggende ret til grund, at sagsøgeren kan gøre sin fordring gældende ved en tysk ret. I øvrigt kan der formentlig også anlægges et forvaltningsretligt søgsmål i henhold til § 40, stk. 1, i lov om forvaltningsretspleje, idet der er tale om en offentligretlig tvist. De faktiske omstændigheder og de heraf følgende retsvirkninger er præget af offentligretlige EU-retlige bestemmelser, nærmere bestemt forordning nr. 340/2008. Selv hvis der ikke kan anlægges et forvaltningsretligt søgsmål, kan sagen ikke af denne grund afvises, idet den derimod i henhold til § 17a, stk. 2, i Gerichtsverfassungsgesetz (lov om domstolsordningen) skal hjemvises til den kompetente civile domstol.

- 20 Spørgsmålet om, hvorvidt fuldbyrdelsessøgsmålet kan antages til realitetsbehandling, afhænger dog også af, om sagsøgeren har den nødvendige søgsmålsinteresse.
- 21 Generelt foreligger der ikke søgsmålsinteresse for så vidt angår et fuldbyrdelsessøgsmål, når kreditoren allerede har et fuldbyrdelsesdokument vedrørende den omhandlede fordring og på grundlag af dette uden vanskeligheder kan gennemføre tvangsfuldbyrdelsen over for skyldneren. Sagsøgeren har ved sin afgørelse af 9. august 2016 allerede udstedt en fuldbyrdelsesafgørelse, som har endelig karakter (jf. Rettens kendelse af 19.11.2018, T-494/17, præmis 63).
- 22 Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en søgsmålsinteresse, afhænger dermed af, om sagsøgeren med sin endelige afgørelse om opkrævning af en administrationsafgift i henhold til artikel 13, stk. 4, i forordning nr. 340/2008 allerede råder over et fuldbyrdelsesdokument. Det er af afgørende betydning for, hvorvidt dette er tilfældet, om afgørelser af denne type er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 299, stk. 1, TEUF. Der er behov for, at Domstolen afklarer det første præjudicielle spørgsmål, som opstår i denne forbindelse.
- 23 I henhold til artikel 299, stk. 1, første sætningsdel, TEUF kan de af Rådets, Kommissionens eller Den Europæiske Centralbanks retsakter, der indebærer en forpligtelse til at betale en pengeydelse, tvangsfuldbyrdes. I henhold til artikel 299, stk. 2, første punktum, TEUF sker tvangsfuldbyrdelsen efter den borgerlige retsplejes regler i den medlemsstat, på hvis område den finder sted. Selv om artikel 299, stk. 1, første sætningsdel, TEUF kun vedrører den tvangsmæssige gennemførelse af de retsakter fra Rådet, Kommissionen og Den Europæiske Centralbank, der kan tvangsfuldbyrdes, er det ifølge den forelæggende ret ikke klart, at afgørelser fra andre EU-organer ikke kan tvangsfuldbyrdes. Således har Den Europæiske Unions Ret i en kendelse af 8. marts 2012 (T-573/10, præmis 43) lagt til grund, at manglende overholdelse af en betalingsfrist i en faktura, hvorved Det Europæiske Lægemedelagentur (EMA) har fastsat udspecificerede betalingskrav over for en lægemiddelvirksomhed, bl.a. medfører, at det skyldige beløb kan tvangsfuldbyrdes. En polsk ret (Sad Rejonowy dla Warszawy-Mokotawa w Warszawie [retten i første instans i Warszawa-Mokotów, tingstedet Warszawa]) forelagde i sag C-392/20 bl.a. EU-Domstolen det spørgsmål, om artikel 299 TEUF skal fortolkes således, at den kun finder anvendelse på Rådets, Kommissionens eller Den Europæiske Centralbanks afgørelser, eller om den også finder anvendelse på Det Europæiske Kemikalieagenturs afgørelser med hensyn til pålæggelse af administrative tillægsafgifter. Dette spørgsmål blev imidlertid ikke besvaret, idet sagen blev slettet af registret, da det ikke længere var nødvendigt at træffe afgørelse. Det fremgår også af betragtningerne i generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse af 7. november 2019 i sag C-584/17 (punkt 40), at spørgsmålet om, hvorvidt afgørelser, der vedtages som led i EU-agenturers selvforvaltning, kan tvangsfuldbyrdes som omhandlet i artikel 299 TEUF, ikke kan besvares benægtende med den entydighed, som forvaltningsdomstolen åbenbart lagde til grund. Generaladvokaten anførte i denne forbindelse, at appellants indsigelse i første omgang rejste spørgsmålet om,

hvorvidt det forhold, at artikel 299 TEUF kun nævner Rådets, Kommissionens og ECB's retsakter, betyder, at retsakter fra andre af Unionens institutioner, kontorer eller agenturer uden en eksplicit primærretlig forankring – som f.eks. i artikel 280 TEUF for så vidt angår Den Europæiske Unions Domstols domme – faktisk ikke kan tvangsfuldbyrdes i henhold til artikel 299 TEUF, og dette spørgsmål er, så vidt det fremgår, endnu ikke blevet besvaret af Domstolen.

- 24 Endvidere ønsker den forelæggende ret, såfremt sagsøgerens afgørelser om opkrævning af en sådan administrationsafgift ikke kan tvangsfuldbyrdes, og der dermed foreligger en søgsmålsinteresse i et fuldbyrdelsessøgsmål, med det andet præjudicielle spørgsmål oplyst, om artikel 13, stk. 4, tredje afsnit, sammenholdt med artikel 11, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 340/2008 skal fortolkes således, at et fuldbyrdelsessøgsmål, hvorved der nedlægges påstand om betaling af administrationsafgiften, er udelukket.
- 25 I henhold til forordningens artikel 13, stk. 4, tredje afsnit, finder bestemmelserne i bl.a. artikel 11, stk. 3, tilsvarende anvendelse. Det fremgår af denne bestemmelse, at såfremt betalingen (af gebyrerne og afgifterne) ikke er effektueret inden udløbet af den frist, der er anført i stk. 2, fastsætter agenturet en ny frist. Er betalingen ikke effektueret inden udløbet af denne nye frist, afviser agenturet anmodningen. Lovgiver lægger dermed til grund, at en anmodning fra en fysisk eller juridisk person om, at sagsøgeren foretager en registrering eller yder anden administrativ eller teknisk bistand, også kan nægtes, hvis det fulde gebyr eller den fulde afgift og/eller administrationsafgiften som omhandlet i artikel 13, stk. 4, i forordning nr. 340/2008 er blevet opkrævet, men ikke er blevet betalt, således at sagsøgeren kan kræve, at ansøgeren betaler forud, for også at sikre gennemførelsen af kravet om betaling af administrationsafgiften. Forordning nr. 340/2008 indeholder – i modsætning til f.eks. artikel 10, stk. 3, i Rådets forordning nr. 297/95 af 10. februar 1995 om fastsættelse af gebyrer til Det Europæiske Agentur for Lægemiddelvurdering (EMA) – heller ikke nogen udtrykkelig henvisning til, at sagsøgeren i tilfælde af manglende betaling af afgiften inden for fristen også har mulighed for at anlægge søgsmål. Det forhold, at forordning (EF) nr. 340/2008 i hvert fald ikke udtrykkeligt giver mulighed for, at sagsøgeren kan anlægge søgsmål, betyder muligvis, at EU-lovgiver har fastsat udtømmende regler for virkningerne af manglende betaling af gebyrerne og afgifterne (jf. Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Bayern), dom af 18.12.2017, 20 BV 16.2024, præmis 20). Spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren på denne baggrund ikke har mulighed for at anlægge fuldbyrdelsessøgsmål, når der allerede er foretaget registreringer eller ydet øvrig administrativ eller teknisk bistand, men administrationsafgiften ikke er blevet betalt, kan imidlertid ikke besvares entydigt, idet det derimod kræver en afklaring fra Domstolens side.